

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **36** let

Kdor se uči bolje razume, se bolje odloča, je bolj povezan z drugimi

Ne pozabite, bliža se čas za vpis na »tretjo univerzo«

36. študijsko leto Slovenske UTŽO je pred nami! Domala 50 študijskih smeri in 300 študijskih skupin, več kot 3000 študentov, veliko tradicionalnih, a tudi veliko presenetljivih, drugačnih študijskih programov, številne prireditve, odprte za javnost, možnosti za mednarodno sodelovanje in delovanje v družbi vrstnikov, prostovoljstvo v kulturi. **Učite se, česar ste si zmeraj želeli, pa niste mogli! Zdaj je čas za vpis!**

Vpis bo potekal **osebno na sedežu Univerze za tretje življenjsko obdobje, Poljanska cesta 6, od 2. septembra 2019 dalje, vsako delovno dopoldne med 9. in 12. uro**, izjemoma tudi popoldne do 16. ure. Vpis po spletu zaradi narave delovanja UTŽO ni mogoč!

Več: [Pridružite se univerzi za tretje življenjsko obdobje.](#)

Prof. dr. Ana Krajnc, zaslužna profesorica Univerze v Ljubljani in predsednica Slovenske UTŽO, in italijanist Sergij Šlenc, nekdanji mentor na UTŽO Ljubljana in UTŽO Ilirska Bistrica, sta med letošnjimi prejemniki državnega priznanja za svoja vseživljenjska prizadevanja. Ponosni smo!

Slamnikarstvo, simbol Domžal

5. mednarodni festival znanja in kulture starejših Domžale, 25. april 2019

V Domžalah se je pod častnim pokroviteljstvom predsednika RS Boruta Pahorja odvrtil tokrat že 5. mednarodni festival znanja in kulture starejših. "Ponosen sem, da je postala Slovenija v treh desetletjih na področju izobraževanja starejših vodilna v Evropi, da ta festival slavi umetnost in ustvarjalnost, ki spremljata staranje. Človek, ki se stara, mora imeti možnost, da vstopa v javnost na način, ki je dober za celotno družbo," je dejal eden od študentov Slovenske UTŽO. Bienalni *Mednarodni festival znanja in kulture starejših*, eden redkih tovrstnih festivalov v Evropi, je nacionalna mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvedla ob podpori Ministrstva za izobraževanje. Vsaki dve leti se festival seli v drugo regijo, nemalokrat in namenoma v manjše kraje. Gostiteljica tokratnega festivala je bila UTŽO Domžale. Nastopajoči na festivalu so predstavili znanje in kulturo, ki ju darujejo lokalni skupnosti, spregovorili so o rezultatih mednarodnih projektov, kot so njihovi kratki igrani filmi o dejavnem staranju, pa tudi dokumentarni filmi o beguncih in migrantih. Na festivalu so sodelovali tudi predstavniki sorodnih organizacij iz drugih evropskih držav; iz Hrvaške, Nemčije in Beneške Slovenije (Terska dolina). "Univerza s tem festivalom utrjuje že vzpostavljene vezi, hkrati tke nove in kaže, da je z znanjem, raziskovanjem in umetnostjo v javnosti moč dokazati, da so ljudje, ki se starajo, močno dejavna družbena skupina, ki želi biti slišana in videna v javnem prostoru, biti obdana z drugimi, ki imajo do nje pričakovanja, želi biti v transformativnem stiku z njimi. Festival nagovarja tudi mlade, da se posvetijo izobraževanju in ustvarjanju ter kasnejšemu delu na področju mlade vede *kulturne geragogike*," je poudarila andragoginja *Alijana Šantej*, pobudnica in snovalka tega festivala.

Od leve proti desni: Miran Erič, Lučka Šičarov, Meta Kutin, Alenka Logar Pleško, Robi Kroflič, Dušana Findeisen

Posvet in okrogla miza o umetnosti nista dala odgovorov, odpirala sta vprašanja **Domžale, 25. april 2019**

V popoldanskem delu se je festival prelevil v strokovni posvet in okroglo mizo o umetnosti, umetniški izkušnji starejših, razvoju sočutne domišljije o tem, kako umetnost spreminja zaznavo sveta in pripoved o njem. "Umetnost in umetniško ustvarjanje omogočata celostno učenje, saj so pri tem udeleženi vsi čuti, ne le razum. Samo pomislite, kako neizbrisljivi so čustveni spomini iz otroštva, kako močno učenje sprožajo, za vse življenje," je poudarila *prof. dr. Ana Krajnc* (Slovenska UTŽO). *Prof. dr. Robi Kroflič* (Filozofska fakulteta v Ljubljani) je spregovoril o vplivu umetnosti na moralo, domišljijo, sočutno domišljijo. Razprava je tekla o družbeno angažirani umetnosti in družbeno angažiranem izobraževanju starejših, ki obravnavata družbena vprašanja, iz starejših pa naredita borce, politike, sociologe in jih vidno pozicionirata v javni prostor. *Izr. prof. dr. Nives Ličen* (Filozofska fakulteta v Ljubljani) je podala pregled sodobnih teorij v izobraževanju starejših. Na okrogli mizi so bili s svojimi primeri navzoči tudi arhitektka *Meta Kutin* (javni prostor), *Lučka Šičarov*, filozofinja in mentorica za keramiko (javne razstave, upodobitve literarnih likov v glini itd.). "Če narediš vazico v glini in jo odneseš domov, je to lepo, če v javnosti opozarjaš na migrantsko problematiko, če podpreš delo drugih organizacij, je to vse kaj drugega", je poudarila. *Alenka Logar Pleško* (UTŽO Log - Dragomer) je prispevala spoznanja svojega študijskega krožka o slovenski književnosti v matični deželi in zamejstvu. *Doc. dr. Rajka Bračun Sova* je opozorila, da se na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani danes z umetnostno zgodovino in ustvarjanjem umetnosti ukvarja domala 1000 starejših študentov.

Spoznanja

Celostnega modela izobraževanja starejših druge evropske države, z izjemo Slovenije, ne poznajo, čeprav je posamičnih zanimivih primerov veliko. Vse evropske države tudi nimajo dobro razvitega izobraževanja starejših. Politike starejše praviloma obravnavajo kot ranljivo družbeno skupino neenakih in jo pasivizirajo. Večina starejših ne potrebuje pomoči in skrbi, potrebuje pa zakonodajne in politične možnosti, odstranitev ovir, ki jih potiskajo na družbeni rob, drugačne, današnjemu času primernejše, poglede na njih. Kaj se dogaja s politikami, da starejše proglašajo za breme, da ne opustijo diskurza nemoči, krhkosti, hkrati pa govorijo o dejavni starosti? Ambiciozen izstop v javni prostor, povezano delovanje v organiziranih učnih mrežah, razvite teorije na področjih starosti in staranja pa na srečo napovedujejo tudi politične spremembe na vseh ravneh. In vendar se vrti.

UTŽO Krško na pragu novega študijskega leta - posebnost je študij pokrajinskih plesov

UTŽO Krško deluje v okviru tamkajšnje Ljudske univerze, kar je sicer značilno za oblike socio - kulturne animacije. Te navadno vzniknejo sredi že obstoječih organizacij, četudi delujejo samostojno. Študenti UTŽO Krško so se skozi preteklo leto učili tujih jezikov (splošne komunikacijske spretnosti večajo vse druge, odpirajo okno v svet drugih kultur); spoznavali so računalništvo, pametne telefone; skrbeli so za kulturo telesa, ki razpira duha in šli na pohode v bližnje kraje; v programu *Kompozicija in emocionalni odnos do figure* so modelirali glino; pri slikarstvu so spoznavali izraznost barv; pri umetnostni zgodovini impresionizem, umetnike, njihova glavna dela in značilnosti. Študijski krožek ljudskega petja je pritegnil nove člane. Že nekaj let deluje študijska skupina, ki se uči pokrajinskih plesov. Izstop študijskih skupin v javnost pa je zagotovila razstava v dvorani Mestnega muzeja Krško. Univerza, ki ima 180 članov, vstopa v svoje enajsto študijsko leto. Na *Ljudski univerzi Krško vabijo vse, ki bi želeli sodelovati v programu UTŽO, da se jim jeseni pridružijo.* (Vir: Monika Novšak)

Foto: Marjan Franc Levstek

Sanje so kot sonce. Predstavitev knjige *Med ljudmi* avtorice Mire Smrkolj Domžale, 17. maj 2019

Sanje so kot sonce. Vzhajajo in zahajajo. Dozorevajo. Mirine sanje so dozorele. Izdala je svojo prvo samostojno knjigo kratkih zgodb z naslovom *Med ljudmi*. Rada je med ljudmi, jih posluša in nabira zgodbe. Predstavitev knjige je potekala v nabito polni dvorani Knjižnice Domžale. Mira Smrkolj je že šesto leto redna članica literarnega študijskega krožka Društva Lipa - UTŽO Domžale. Svoj dar za pisanje je prelila v kratke, zanimive, iskrive in humorne zgodbe, avtentične opise naše narodne in zgodovinske dediščine. (Vir: Zlatka Levstek)

Osebe z disleksijo so konkretni misleci. Ustanovni sestanek Sveta Inštituta za disleksijo Ljubljana, 23. april 2019

Svet Inštituta za disleksijo pri Slovenski UTŽO bo odslej v preoblikovani sestavi. Sklepi? Ožje opredeliti vizijo inštituta. Lajšati družbeno stigmo je pomembno (nastopi v javnosti, v medijih), testirati za disleksijo, svetovati, odkrivati posebne talente oseb z disleksijo, opolnomočiti njih in njihovo okolico. Katere so ciljne skupine inštituta, kaj vsaka od njih potrebuje? Starši? Na predavanja in delavnice jih redno prihaja okoli 40 (Marija Velikonja). Učitelji? Veljalo bi pritegniti tiste, ki jih disleksija ne zanima, kajti starši učiteljem verjamejo, ti pa lahko naredijo čudeže ali nasprotno, zavrejo razvoj otrokovih zmožnosti in samozavesti. Teme predavanj in delavnic? Družinska razmerja, kajti starši in stari starši ne vedo, kako ravnati drug z drugim in otrokom. Najprej tisto, kar starše skrbi pri njihovem otroku, nato teorije v osvetlitev postavljenih vprašanj. Disleksija na delovnem mestu je tema za delodajalce. V evropskem projektu LearnersMot smo prvič spregovorili tudi o tem pojavu (Ana Krajnc, Dušana Findeisen, <http://www.learnersmot.eu/handbook>). Lahko bi ustvarili skupino oseb z disleksijo, konkretnih mislecev, ki najdejo izvirne rešitve. Ta skupina bi podjetjem svetovala, iskala zanje inovativne rešitve, v zameno pa bi podjetja sponzorirala delovanje inštituta. Zanimivo bi bilo organizirati krajši Tabor talentov v podporo vsem, ki se

jih vprašanje disleksije dotika. Inštitut bo dobil samostojno spletno stran za lažji dostop. Predsednica Sveta Inštituta za disleksijo je postala andragoginja *Petra Bališ*.

Med staranjem in ekonomsko učinkovitostjo ni pravega razmerja, ali pač. Učenje, povezovanje, delovanje – 4. posvet Slovenske UTŽO o srebrni ekonomiji na Dnevih medgeneracijskega sožitja

Ljubljana, 16. maj 2019

Na posvetu so sodelovali *prof. dr. Ana Krajnc* (SUTŽO), *prof. dr. Vlado Dimovski* (Ekonomska fakulteta v Ljubljani), *Dušan Snoj* (Skupina za preučevanje srebrne ekonomije pri SUTŽO), *Alenka Reissner* (ZDUS), *Uroš Prikl* (kabinet predsednika Vlade RS). Poudarki so bili znova na potrebi po odstranitvi političnih in zakonodajnih ovir na poti socialnega vključevanja starejših. *Slavica Borka Kucler* je predstavila svojo izobraževalno pot skozi življenje, *dr. Dušana Findeisen*, *Milena Majzelj* in *Nada Serajnik Sraka* (UTŽO Ljubljana) so spregovorile o vlogi prostovoljstva starejših in njihovega vpliva na pridobivanje znanja. Nekaj poudarkov: kako obladovati odvisnost starejših, kako skrbeti za pokojnine. Delež delovno aktivnih se bo zmanjšal, kajti v pokoj prihajajo 'baby boomerji'. Pričakovana življenjska doba se daljša in tako bo več bolnih starejših. Med staranjem in ekonomsko učinkovitostjo ni pravega razmerja, ali pač; nastajanje socialnih storitev za starejše vpliva na ekonomsko učinkovitost, tudi prostovoljstvo naredi starost produktivno, a državno računovodstvo ne vključuje prostovoljskega dela v društvih. Državlјanska angažiranost starejših ustvarja pozitivne individualne in kolektivne eksternalije (kar podjetje ali družba dobi v dar). Društva so nosilci medsebojnega zaupanja, splošno zaupanje pa povečuje ekonomsko učinkovitost.

Ta veseli dan učenja v Tednu vseživljenjskega učenja 2019

10. do 19. maj 2019

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je kot tematska koordinatorica povezala članice mreže SUTŽO in njihove dogodke, ki slavijo učenje in ustvarjanje starejših: delavnice, razstave, srečanja ob zaključku študijskega leta, medgeneracijske dogodke, javna predavanja, dan odprtih vrat UTŽO in druge javne predstavitve rezultatov učenja in kreativnosti starejših v Tednu vseživljenjskega učenja. *Ta veseli dan učenja* se je imenoval prispevek mreže SUTŽO k TVU 2019 (Andragoški center Slovenije).

Konferenca ELOA: Pluralizacija tranzicij v popoklicno življenjsko obdobje: spolni kapital, srebrna produktivnost in duševno zdravje

Ljubljana, 10.-11. maj 2019

Konference na Filozofski fakulteti v Ljubljani sta se udeležili *prof. dr. Ana Krajnc* z *odmevnim uvodnim predavanjem*, ki je izobraževanje odraslih umestilo v sodobne družbeno transformativne in tranzicijske procese, in *dr. Dušana Findeisen* s prispevkom *Izobraževanje starejših odraslih ni zgolj naključni prosti čas*. V občudijskih dejavnostih so sodelovali študenti študijskega krožka UTŽO Ljubljana *Trgi, ulice in stavbe okoli nas*. Poudarek konference je bil na različnih raziskovalnih vprašanjih o starosti in oblikah moškosti v obdobju po upokojitvi,

zdaj, ko je paternalistična podoba starejšega moškega izginila. Kako, zlasti malo izobražene, moške pritegniti v izobraževanje? Dušana Findeisen je poudarila, da Slovenska UTŽO spodbuja kolektivno emancipacijo starejših in nasprotuje političnemu diskurzu o odvisnosti starejših.

Frankfurt v Ljubljani pod vodstvom študentov UTŽO

Globoko strinjanje študentov UTŽO Ljubljana in študentov z Univerze za tretje življenjsko obdobje Frankfurt (nem. Universität des 3. Lebensalters an der Goethe - Universität Frankfurt am Main)

Ljubljana, 24.-27. maj 2019

Občutek je bil nenavaden, kot da se o posameznih vprašanjih pogovarjamo že zelo dolgo in poglobljeno. In vendar smo stike s to nemško UTŽO navezali šele pred kratkim! Beseda je tekla o položaju starejših, potrebi po spremembah, možnostih izraza in priznanosti starejših. Predstavili smo vsak svoje programe, tako, za navdih, pa programe prostovoljnega dela študentov UTŽO Ljubljana v javnih ustanovah: v Prirodoslovnem muzeju Slovenije (Nevenka Vomer), Botaničnem vrtu v Ljubljani (Helena Puh in Nada Serajnik Sraka), se podali po ulicah Ljubljane v družbi članov študijskega krožka Trgi, ulice in stavbe okoli nas. Bilo je na pragu poletja.

Foto Miklavž Čuk: Svetlo, temno v mojem mestu

Kaj se skriva za pisanimi pročelji stare Ljubljane? Meta Kutin v Enajsti šoli v knjigarni

Ljubljana, 7. maj 2019

"Kaj se skriva za pisanimi pročelji stare Ljubljane?" V Enajsti šoli v knjigarni so udeleženci spoznali zasnovo stavb tega najstarejšega dela Ljubljane, značilnosti ulic in stavb, ki še danes izražajo svojo zgodovinsko funkcijo. Zakaj se je stara Ljubljana stisnila ob vznožje gradu, zakaj niso zgradili mostu tam, kjer je kasneje nastal Šentjakovski most? Zato, ker so se bali ruševin rimske Emone na drugem bregu in smrti, ki so jo simbolizirale. Kako naprej?

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Poglobljeno v izobraževanje za boljšanje pismenosti. Projekt LearnersMot Ljubljana, 1.-3. julij 2019

Za projekt LearnersMot (slov. Kako sprožati primarno motivacijo za učenje pri malo izobraženih in usposobljenih odraslih) smo na Slovenski UTŽO pripravili izobraževanje za boljšanje temeljnih spretnosti branja, pisanja, razumevanja, kulturnih in digitalnih spretnosti, kajti pismenosti brez temeljnih spretnosti ni! Udeleženci iz štirih držav so preverjali uporabljivost učbenika, ki so ga partnerji v projektu pripravili skupaj. Seznanili so se z naravo, značilnostmi ter individualnimi in družbenimi vzroki nastanka funkcionalne nepismenosti, z digitalnimi metodami posredovanja znanja in učenja, stili učenja itd. Učbenik je tudi vir nastanka spletnega učnega programa.

Več: <http://www.learnersmot.eu/course>

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Projekt Štirje elementi za izobraževalce starejših in drugih ciljnih skupin Vöru, Estonija, 24.-25. julij 2019

Člani projektne skupine so se srečali v območni knjižnici v Vöru (Estonija). Pregledali so dotlej opravljeno delo in pripravili zasnovo izobraževanja, ki bo v septembru v Reusu (Katalonija). Projekt je posvečen štirim elementom (ogelj, voda, zrak, zemlja - v antičnih

časih jih je bilo pet) v mitih, legendah in pravljičah evropskih dežel ter njihovi uporabi pri prilagojenem poučevanju angleškega jezika za različne ciljne skupine, tudi slabo slišče in gluhe, dislektike, migrante itd.

Mola di Bari

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Evropske poti evropskih projektov

Na Slovenski UTŽO letos tečejo projekti LearnersMot, SLIDE, SPIDW, Štirje elementi, Gradnja mostov za Evropo, ki jih sofinancira Evropska komisija. Namenjeni so izobraževalcem odraslih in osebju izobraževalnih organizacij. Ti so se tako srečali v Talinu in Võru (Estonija), Ljubljani (Slovenija), Neaplju in Mola di Bariju (Italija), Augsburgu (Nemčija) ter Sofiji (Bolgarija). Slovenska UTŽO je v mednarodnih krogih navzoča že 35 let.

Napovedujemo, vabimo

Naše reke in rečice

Maj-avgust 2019, Prirodoslovni muzej Slovenije

Razstava članov študijske skupine Narava, znana neznanka (mentorica dr. Staša Tome) v Prirodoslovnem muzeju Slovenije. Muzej je odprt od ponedeljka do nedelje med 10. in 18. uro ter ob četrtnih med 10. in 20. uro.

Več: <https://www.pms-lj.si/si/razstave/vitrine-cetrtnetja/nase-reke-in-recice>

Srečamo se v kinu: Koko in velika skrivnost

27. avgust ob 10. uri, Kino Komuna, Cankarjeva 1, Ljubljana

Medgeneracijski ogled animirane filmske predstave.

Več: <http://www.utzo.si/filmski-abonma-srecamo-se-v-kinu-4/>

Mednarodno usposabljanje v projektu Štirje elementi

17.-19. september 2019, Reus, Španija

Mednarodno izobraževanje v projektu SPIDW (Strateško partnerstvo za digitalno izobraževanje starejših). Izobraževanje je posvečeno filmu v izobraževanju starejših. 25.-27. september 2019, Ljubljana

Tretje oko. Razstava študijske skupine Umetniška fotografija (mentorica Nataša Košmerl)

30. september 2019 ob 14. uri, UTŽO Ljubljana, Poljanska 6, dvorana v pritličju

Ob 110. obletnici rojstva Mare Kralj - predstavitev zbornika študijske skupine Spoznajmo svoje mesto in domovino (mentorica mag. Olga Paulič). Dogodek v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine 2019.

30. september 2019 ob 16. uri, Četrtna skupnost Trnovo, Devinska 1, Ljubljana

Več: <http://www.utzo.si/dnevi-evropske-kulturne-dediscine-2019-ob-110-obletnici-rojstvamare-kralj/>

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net